ד"ר גשן
"השקעה ברווחת הפרה היא צו השעה"

ראובן זלץ

ד"ר תמיר גשן נכנס לפני כ-3 חודשים לתפקיד מנהל השירותים הווטרינריים בשדה במשרד החקלאות. בן 48 נשוי ואב ל-4 בנים. בוגר לימודי ווטרינריה בישראל, עסק ברפואת חיות משק בעיקר בקר לחלב, מומחה למחלות בקר, שנים לימד במשך שנים רבות בבית הספר לרפואה ווטרינרית. בראיון ראשון הוא מדבר על מצב הענף, מחלות ותוכניות לעתיד, ד"ר גשן "איכות חיי הבקר, הינו אחד מהנושאים החשובים שעל סדר היום" •

מעורבות הדוקה יותר של הרופא המטפל. ד"ר גשן

ד"ר גשן, מציין בתחילת הריאיון כי הוא עדיין לומד את תפקידו ואת מגוון הפעולות והיקף האחריות שקיבל עם כניסתו לתפקידו במשרד החקלאות. לאחר שעבר מכרז חיצוני וזכה בתפקיד, נדמה כי הוא מביא איתו אג'נדה מוסדרת ולאור ניסיונו בתחום ומומחיותו למחלות בבקר. בראיון ראשון מאז נכנס לתפקידו, הוא מגדיר מטרות ומדבר על הענף ומצב הבקר.

העברות בקר מהירות

בפיילוט חדיש שהותקן בשלוש רפתות, הרפתן יכול לדווח על בעל חיים, וגם להוציא היתר העברה מהמחשב של הרפת וזאת ללא צורך להגיע ללשכה הווטרינרית. פיילוט חדש בתהליך הרצה, אומר ד"ר גשן כשהכוונה היא "להגיע למצב שמרבית העברות הבקר יבוצעו ללא צורך להגיע ללשכה הווטרינרית".

".indd 42 9/26/16 6:19 PM

איך מצאת את האגף אליו הגעת?

"אני נמצא עדיין בתהליך של למידה, זה ארגון אחר ממה שהייתי בו עד כה. השרות הווטרינרי עובר מהפכה בשנים האחרונות שכמובן לא אני התחלתי אותה ואני חושב שהדבר הכי חשוב זה הגורם האנושי. המטרה שלי זה לעזור לרופאים ולפקחים לשפר את הידע המקצועי ולהכיר טוב יותר את העבודה הקלינית. יש כיום מספר נושאים המתרחשים בארץ – מבצע ברוצלוזיס והעבודה השוטפת. אני מתכנן להיכנס להכנת תכניות מגירה לשליטה במחלות מגיחות ותוכניות לשיפור ושימור הידע בקרב העובדים".

איך היית מגדיר את מצב הרפת הישראלית כיום?

"רפת החלב הישראלית נמצאת במקום מצויין ביחס לעולם המערבי וזאת למרות מיקומה של הרפת הישראלית, הנמצאת בשכנות עם אפריקה ואסיה. ולכן, כמי שנמצאים בצומת מרכזית, אנו נפגשים מעת לעת במחלות מגיחות כמו קטרת עור, קדחת קיקיונית, מחלה אפיזואוטית מדממת ואחרות שלאורך השנים ניתן להן מענה על ידי השירותים הווטרינריים בשיתוף הדוק עם רופאי השדה. כל התחום של מחלות ייצור מטופל על ידי רופאי השדה ללא התערבותנו מה שמוביל לנוכחות מאסיבית של רופאים קליניים במשקים, דבר המאפשר איתור ודיווח מוקדם".

> "... זה נכון שלעתים שינויים מצריכים השקעות, אך זה הכרחי כי בסופו של דבר צריך להביא את הרפת לרף איכות מסוים....."

צומת של מחלות

אנחנו ממש לפני החורף, מאיזה מחלות צריך להיזהר או להתכונן?

"כן בהחלט שאלה במקומה, מחלות האופייניות לחודשי הקיץ עד הסתיו ואולי גם האביב המוקדם הינם מחלות המועברות על ידי פרוקי רגליים ואילו בחורף ותחילת האביב אנו רואים כאן בעיקר פה וטלפיים. כמו שציינתי, ישראל היא צומת בין אפריקה אסיה ואירופה והאזור שלנו אנדמי למחלת הפה והטלפיים. אנחנו בישראל מחסנים באופן קבוע, כל שנה, את העדרים. החיסון מתבצע על ידי השירות הווטרינרי בשדה. נכון לעכשיו המחלה בשליטה, מדי שנה או שנתיים קיימת התפרצות ואז ננקטים צעדים קיצוניים יותר בהתאם לצורך".

לאחרונה וכפי שידוע לך, איכות החיים של הבקר ורווחת חייהם הפכו לנושאים מרכזיים, בטח בתקשורת, איך אתה רואה זאת?

" ללא ספק, זה אחד הנושאים החשובים שעל סדר היום גם בפעילות השוטפת. אנשי השירותים הווטרינריים בשדה התחילו לערוך ביקורות ברפתות בשנה האחרונה, עוד טרם הגעתי לתפקיד. לארגונים למען בעלי חיים יש תפקיד חשוב להעלאת המודעות בנושא רווחת בעלי החיים וצריך להגיד את האמת, יש דברים שהם תרמו להעלאת השמירה על רווחת הבקר. לתפיסתי, מעבר לרווחת בעלי החיים במובן ההומני, הרי שבטוחני כי פרה שטוב לה היא פרה הנותנת חלב טוב יותר ואיכותי יותר. בשנים האחרונות יש המון רפתות המשקיעות הון בציוד התורם לרווחת הפרות ואני חושב שזו מגמה מבורכת התורמת לכל הצדדים".

הרפת הישראלית בשנים הבאות?

"נושא צער בעלי חיים – יש עדיין רפתות שלא הפנימו את השינוי המתחולל בעולם ובדעת הקהל. הקפדה על רווחת בעלי החיים תשפר הרפת בכלל ואת היחס של הציבור אליה בפרט. בנושא שליטה בחומרים המוזרקים לפרות, הייתי רוצה שתהיה מעורבות הדוקה יותר של הרופא המטפל, והייתי שמח אם הטיפולים היו ניתנים רק על פי דעתו של הרופא המטפל".

בוודאי אתה מודע לביקורת בנושא משלוחים חיים של בקר?

" בוודאי, זה ללא ספק נושא מורכב. קיימים שני כוחות הפועלים כאן, מצד אחד ביקוש לבשר טרי ומצד שני ההתנגדות למשלוחים החיים שבחלק מהציבור נתפסת כגורם של סבל לבעלי החיים. עמדת המדינה היא לאפשר הפחתה של יוקר המחיה ולכן כרגע המדינה מאפשרת ייבוא משלוחים חיים, צריך לזכור כי בין 60 ל–80 אחוז מהבשר הטרי בארץ מקורו ביבוא. השירות הווטרינרי מאשר את ארצות המקור, בעלי החיים מגיעים לארץ, עוברים הסגר כולל חיסון נגד מחלת הפה והטלפיים ולאחר 8 ימים עוברים למשקי הפיטום".

אתה מרוצה מחלוקת הסמכויות בקרב רופאי השדה?

"הרופאים הקליניים אחראים על טיפול ואיתור של חלק מהמחלות במשק וכאשר הם נתקלים במחלה או במצב חריג הם מחויבים לדווח לשירותים הווטרינריים. הטיפול במקרה מתבצע בשיתוף הרופא המטפל, ובהתאם לאבחנה ננקטים צעדים במשק. באם יש צורך בצעדים המצריכים סמכות חוקית של רופא ממשלתי כהסגר למשל, אנו האחראים על כך. אנו בודקים כל העת את העבודה המשותפת את רמת הביצוע".

אתה בוודאי מודע ליחסי שנאה אהבה ביניכם לבין הרפתנים?

'יש רשות אחת המחוקקת וזו הכנסת. הרפתן נוטה, כמו כולנו, להישאר בעולם שהוא מכיר והעולם סביבנו משתנה. נושא תקנות צער בעלי חיים – אחזקת עגלים הנמצא בתהליך חקיקה מעורר תרעומת בקרב הרפתנים, אך צריך להבין כי מטרת החוק לשמור על רווחת בעלי החיים. זה נכון שלעתים שינויים מצריכים השקעות, אך זה הכרחי כי בסופו של דבר צריך להביא את הרפת לרף איכות מסוים". ▲

השירות הווטרינרי בשדה. תעודת זהות

התפקיד כולל אחריות למחלות יונקים בישראל, 6 לשכות וטרינריות בישראל ושלושה רופאים מקצועיים. הלשכות הווטרינריות עוסקות בביצוע עבודה שוטפת של חיסונים, סימון ופיקוח על תנועת בעלי חיים, ביקורות במשקים וכלביות, ניהול ודיווח על התפרצויות של מחלות ועוד.. בשירותים הווטרינרים בשדה מועסקים 59 עובדים.

"....".indd 44 9/26/16 6:19 PM